MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)

ONOR. IMHALLEF
MARK CHETCUTI

Seduta tat-30 ta' Mejju, 2012

Referenza Kostituzzjonali Numru. 17/2011

Il-Pulizija

vs

Melvyn Mifsud

Il-Qorti,

Rat ir-referenza kostituzzjonali li saret mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali fis-6 ta' April 2011 fejn il-Qorti qalet hekk:

Meta ssejhet il-kawza deher l-imputat;

Dr. Melvyn Mifsud jirrileva illi permezz ta' ittra talab li jharrek ir-Registratur tal-Qrati sabiex jipproduci notamenti prodotti mix-xhud Cassar fis-seduta tat-2 ta' Lulju, 2001;

F'dan l-istadju deher Dr. Tonna Lowell;

Il-Qorti hija tal-fehma li r-Registratur tal-Qrati jista' jesebixxi dawk id-dokumenti li jinsabu in atti izda f'dan il-kaz id-dokument mitlub ghal xi raguni mhuwiex in atti u l-inkartament ta' din il-kawza dejjem inzamm fis-sigrieta tal-awla kif preseduta u dan skond il-ligi ghalhekk it-talba li jidher ir-Registratur tal-Qrati m'hi ser twassal ghal ebda konkluzzjoni dwar dan il-punt;

Dr. Melvyn Mifsud in vizta tal-premess qieghed jirrileva illi d-dritt tieghu sancit bl-artikolu 6 tal-Konvenzjoni u l-art. 39 tal-Kostituzzjoni qed jigi lez jew x'aktarx qieghed jigi lez u ghaldaqstant qieghed umilment jitlob lil din l-Onorabbli Qorti sabiex tirreferi l-kwistjoni tal-Prim Awla tal-Qorti Civili Sede Kostituzzjonali;

Il-prosekuzzjoni tirrimetti ruhha;

Il-Qorti tilqa’ t-talba u ghalhekk tissoprasedi pendenti ezitu mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili;

Kawza differita Sine Die;

Il-Kummissarju tal-Pulizija rrisposta hekk:

Illi t-talba da parti tar-akkuzat / riferenti, Dr. Melvyn Mifsud, hija nfundata fil-fatt u fid-dritt u ghandha tigi michuda bl-isejjez kontra l-istess;

Illi kull dritt illi huwa sancit mill-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja huwa suggett ghall-fatt illi jrid jkun hemm 'determination of a civil right and obligation' - stat ta' fatt illi ma ghandux jirrizulta fil-kaz odjern;

Illi minghajr pregudizzju, in oltre n-notamenti li qed jaghmel referenza ghalihom l-istess akkuzat ma setghux b'xi mod gew mittiefsa ghas-semplici raguni illi l-inkartament tal-istess kaz qatt ma halla s-sigrieta tal-Magistrat li kien qed jippresjedi l-kaz;

Illi dan kollu ghandu jirrizulta mill-istess verbal, li rizultat tieghu saret r-referenza odjerna, fejn il-Magistrat sedenti

rrileva illi l-inkartament tal-kawza dejjem nzammu fis-sigrieta tal-Magistrat u minhabba f'hekk kien ikun diffficili hafna biex tallega li b'xi mod dawn d-dokumenti kienu hemm;

Illi qed jigi sottomess illi fil-fatt li gara hu li wara li ta x-xhieda tieghu l-istess Charles Cassar, l-istess akkuzat ma talabx illi d-dokumenti li kienu jikkonsistu fin-notamenti msemmija jigu esebiti halli imbaghad sussegwentement l-istess referenti akkuzat kellu ripensament u nsista illi jigu esebiti l-istess notamenti;

Illi qed jigi sottomess illi dawn l-istess notamenti m'humiex ta' portata tali illi b'xi mod jistghu jippregudikkaw il-posizzjoni tal-istess akkuzat stante illi jekk hemm xi punti li l-istess akkuzat jixtieq johrog mix-xhud tal-istess Charles Cassar dawn l-istess punti jistghu facilment jinhargu minn kontroezami tal-istess xhud;
Illi minghajr pregudizzju, l-istess notamenti huma ta' portata tant minima fl-assiem totali tal-provi prodotti illi n-nuqqas taghhom zgur u b'ebda mod ma jista' jitqies illi b'xi mod jista jippregudika il-pozizzjoni tal-akkuzat referenti;

Illi zgur u b'ebda mod ma jista' jigi accettat illi n-nuqqas ta' notamenti ta' xhud li fl-ahhar mill-ahhar m'humiex dokumenti esebiti bi prova jista' qatt jirrizulta fi vjolazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem skond il-Konvenzjoni Ewropeja jew il-Kostituzzjoni kif qed jippretendi l-istess akkuzat referenti;

Ghaldaqstant in vista tas-suespost u a bazi ta' kull prova jew sottomissjoni li jistghu jingiebu skond il-ligi fi stadju ulterjuri ta' dawn il-proceduri, l-esponenti umilment jitlob lil din l-Onorabbli Qorti ssib illi ma kien hemm ebda vjolazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fil-konfront tal-akkuzat referenti bl-ispejjez ta' dawn il-proceduri kontra l-istess akkuzat referenti;

Rat in-noti ta-sottomissjonijiet tal-partijiet;

Rat li r-referenza kostituzzjonali thalliet ghas-sentenza ghat-30 ta' Mejju 2012.

Fatti

Il-fatti li taw lok ghal din il-vertenza huma s-segwenti.

Melvyn Mifsud qed jigi akkuzat fuq talba tad-Dipartiment tax-Xoghol talli hu naqas li jhallas il-paga u bonus lil ex-impjegat tieghu ghal Novembru u Dicembru 1996.

Fost ix-xhieda f'dawn il-proceduri ttella' certu Charles Cassar mid-Dipartiment tax-Xoghol. Dan ix-xhud iddepona fit-2 ta' Lulju 2001 fejn apparti x-xiehda tieghu esebixxa erba' ittri. Din ix-xiehda u ittri jinsabu a fol 52 sa 59 tal-process. L-istess xhud ighid fl-ahhar linja tax-xiehda tieghu illi mall-ittri kien qed jesebixxi wkoll n-notamenti li xehed minn fuqhom. Ma jidhirx li hemm esebit xi notamenti pero jekk wiehed imur ftit lura a fol. 43 tal-process isib pagna wahda b'notamenti diversi miktuba bl-idejn qishom minuti ta' file governattiv apparentement iffirmati minn Charles Cassar liema dokument hu ittimbrat u ffirmat mid-deputat registratur. Dan id-dokument ma jirreferi ghal ebda seduta anterjuri pero jikkumbacja max-xiehda u dati ta' ittri esebiti mill-istess Charles Cassar fis-seduta tat-2 ta' Lulju 2001. Apparti dan fost id-dati miktuba fl-istess nota hemm ukoll id-data tas-seduta tat-2 ta' Lulju 2001, data lli fiha xehed Charles Cassar.

Fil-25 ta' Frar 2002 (fol. 64 tal-process) jidher li kien ser jinbeda l-kontroezami ta' Charles Cassar. Jinghad hekk ghax ma hemmx traskrizzjoni tax-xiehda izda l-verbal juri illi x-xhud, cioe Charles Cassar, iddikjara fuq domanda ta' Dr. Mifsud illi meta ta d-dipozizzjoni tieghu esebixxa n-nota li xehed fuqha u ma kellu ebda noti ohra. Isegwi verbal ta' Melvyn Mifsud fejn l-istess Melvyn Mifsud jaghmel referenza ghal notamenti miktubin minn idejn Charles Cassar u kalkoli tal-istess Cassar kif ukoll illi l-workings manwali gew distrutti u filwaqt li jallega li x-xhud qed jikkontradixxi lilu nnifsu jitlob li x-xiehda ta' Cassar tigi sospiza.

Il-verbal mhux car u d-digriet tal-Qorti fuq din il-kwistjoni wkoll jidher inkomplet billi jinghad biss li l-Qorti stante li x-

xhud iddikjara li ma ghandux notamenti ohra oltre dawk li pprezenta l-Qorti, pero dan il-verbal ma jkomplix oltre minn hekk.

Il-kwistjoni regghet tqajmet hames snin wara fis-seduta tal-24 ta' Mejju 2007 fejn fuq talba ta' Melvyn Mifsud intalbet l-ingunzjoni ta' Charles Cassar biex jipproduci kull dokument anki bil-miktub u jixhed dwar il-file tad-dipartiment.

Fis-seduta tat-18 ta' Jannar 2010 (fol. 160 tal-process) Charles Cassar ipprezenta fil-Qorti kopja tal-file tad-dipartiment bil-minuti kollha u ddikjara li ma kellu xejn x'izid (fol. 136 sa 159 tal-process). Fost id-dokumenti a fol. 138 kien hemm ukoll kopja tal-istess pagna li tinsab esebita a fol. 43 tal-process msemmija aktar il-fuq.

Fis-17 ta' Settembru 2010 sar rikors minn Melvyn Mifsud b'referenza ghax-xiehda ta' Charles Cassar tat- 2 ta' Lulju 2001 fejn talab lil Qorti tramite ir-Registratur sabiex jigu esebiti n-notamenti personali ta' Charles Cassar mitluba minnu cioe workings personali tieghu u dan biex jigi salvagwardat id-dritt tieghu ghal smigh xieraq.

Issegwi r-referenza Kostituzzjonali lil din il-Qorti ibbazata fuq l-artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropea li tghid:
In the determination of ... any criminal charge against him, everyone is entitled to a fair and public hearing by an independent and impartial tribunal established by law ...

Is-subartikoli sussegwenti jistabilixxu d-drittijiet minimi moghtija lill-akkuzat fosthom il-prezunzjoni tal-innocenza, id-dritt li jkun jaf biex qed jigi akkuzat, id-dritt li jiddefendi lilu nnifsu personalment jew tramite assistenza legali, u li jkollu zmien adegwat biex jipprepara d-difiza tieghu u li jezamina xhieda migjuba kontrih.

Ligi

Il-vertenza mressqa bhala referenza hi jekk giex lez id-dritt funamentali ghal smigh xieraq lil akkuzat billi l-istess

Melvyn Mifsud qed jitlob li jigu prodotti mir-Registratur tal-Qorti notamenti tax-xhud Charles Cassar prodotti fis-seduta tat- 2 ta' Lulju 2001 li ma jirrizultawx in atti. Il-Qorti apparti li ghamlet ir-referenza sostniet illi l-inkartament tal-kawza dejjem inzamm fis-sigrieta tal-awla u ghalhekk is-sejha tar-Registratur tal-Qorti ma setghax ikollha ezitu pozittiv.

Din il-Qorti tqis illi l-Qorti tal-Magistrati ma tatx wisq importanza ghal fatti u giet indotta tezercita d-diskrezzjoni taghha favur referenza Kostituzzjonali bla ma qieset l-ewwel l-allegazzjoni.

Allegazzjoni ta' ksur ta' dritt fundamentali quddiem Qorti li ma hix munita bil-gurisdizzjoni li tisma' tali lanjanza trid l-ewwel u qabel kollox taccerta ruhha illi l-fatt lanjat hu suxxettibbli ghal referenza. Altrimenti ikun wisq konvenjenti ghal min irid itawwal il-proceduri kriminali li jissenjala ksur ta' dritt fundamentali bla ma jispecifika u jikkonvinci li hemm fatt jew fattur li ta' lok ghal dan l-allegat ksur. Mhux kompitu tal-Qorti Kriminali li tinvestiga l-ksur izda trid taccerta ruhha li dak riferut lil Qorti Civili fil-funzjoni taghha Kostituzzjonali hu marbut mal-proceduri migjuba quddiemha.

F'dan il-kaz qed jigi allegat <u>fatt</u> li hu l-bazi tal-allegat ksur Kostituzzjonali. Dan jikkonsisti, skond l-akkuzat, minn notamenti li fuqhom strah ix-xhud Charles Cassar fid-depozizzjoni tieghu tat-2 ta' Lulju 2001 quddiem il-Qorti Civili, notamenti ma jirrizultawx fl-atti ghalkemm esebiti. Din il-Qorti qed taghmilha cara illi l-Qorti Kriminali ma ghandhiex tidhol fil-mertu tal-allegat ksur izda trid, qabel ma taghmel ir-referenza tqis li t-talba hi msejsa fuq il-fatt accertat u akkurat mill-atti.

Harsa lejn l-atti processwali li twalu ghal diversi snin, u bhala provi wiehed ma jsib kwazi xejn, jirrizulta illi Charles Cassar iddepona fit-2 ta' Lulju 2001 u hu minnu li t-traskrizzjoni tax-xiehda turi li esebixxa ittra u notamenti (fol. 52 sa 59 tal-process). L-ittri jinsabu jsegwu d-depozizzjoni pero ma hemmx notamenti, ghalkemm hemm notamenti kontenenti minuti ta' file governattiv xi

pagni lura mid-depozizzjoni (fol. 43 tal-process) minghajr ebda referenza f’verbal tal-Qorti dwarhom.

Jirrizulta aktar il-quddiem meta l-istess Charles Cassar esebixxa l-file kollu tad-dipartiment tax-xoghol koncernanti l-akkuzat fit-18 ta’ Jananr 2010 illi dan in-notament imsemmi aktar il-fuq (fol. 43 tal-process) hu wiehed minn bosta li jinsabu fil-file esebit. Kwindi hu accertat illi d-dokument a fol. 43 jappartjeni lil file rigwardanti l-akkuzat li hu ffirmat (ghalkemm hi biss il-kopja li giet esebita) mill-istess Charles Cassar.

Hu minnu li x-xiehda ta’ Charles Cassar fit-2 ta’ Lulju 2001 tirreferi ghal notamenti u mhux dokument b’notamenti pero jirrizulta illi fil-25 ta’ Frar 2002 hemm dikjarat fil-verbal tal-Qorti illi Charles Cassar ikkonferma li meta ta x-xhieda tieghu (fit-2 ta’ Lulju 2001) hu esebixxa n-nota li xehed fuqha u ma kellu ebda nota ohra. Hu minnu li hemm verbal tal-akkuzat u digriet tal-Qorti li mhux cari in segwitu ghal din id-dikjarazzjoni, pero fis-seduta tat-18 ta’ Jannar 2010 meta Charles Cassar ipprezenta kopja tal-file dipartimentali qal li ma kellu xejn x’izid.

Hu l-persuna li qed tallega l-ksur li trid tipprova illi l-ksur hu l-konsegwenza ta’ xi nuqqas, liema nuqqas wassal jew jista’ jwassal ghal ksur ta’ dritt fundamentali tieghu cioe dak ta’ smigh xieraq.

Fl-affidavit tieghu Melvyn Mifsud jirreferi ghal dawn in-notamenti bhala notamenti li minnhom kien qed jaqra x-xhud Charles Cassar u jiddeponi fuqhom. Hu zied li x-xhud kien riluttanti jesebihom pero gie ordnat jesebihom mill-Qorti. Hu kellu l-opportunita li jezamina dawn in-notamenti dak il-hin u jirritornahom lid-deputat registratur tal-Magistrat. Dawn in-notamenti kienu jsostnu eccezzjoni ta’ preskrizzjoni li hu ghamel fil-proceduri kriminali.

Meta xehdet Marie Fleur Gauci, id-deputat registratur qalet li ma tafx kif kienu d-dokumenti u ma tiftakarhomx. Pero tiftakar li x-xhud jirreferi ghal xi notamenti. Ziedet li jidher li gew esebiti waqt ix-xhieda u tiftakar li gew f’idejha u ghaddiethom lill-akkuzat pero ma tafx gewx lura.

Hu principju li quod non est in actis non est in mundo. Melvyn Mifsud qed jallega li gew prezentati notamenti pero ghalkemm jirrizulta li x-xhud Charles Cassar npprezenta notamenti, l-unici notamenti huma dawk riportati a fol. 43 tal-process li ma jirreferux ghal ebda xhud iehor jew xiehda ohra hlief dik li nghatat fit-2 ta' Lulju 2001. Ghalhekk hu probabbli illi n-notamenti li hemm referenza ghalihom fix-xiehda ta' Charles Cassar huma dawk erronjament inseriti f'folio hazin tal-process.

Ma hemm ebda indikazzjoni, ordni jew verbal tal-Qorti li ezistew xi dokumenti jew notamenti ohra li kienu f'idejn ix-xhud Charles Cassar u li gew inseriti fil-process u sussegwentement jew mitlufa. L-istess Charles Cassar fix-xiehda tieghu tal-25 ta' Frar 2002 iddikjara li esebixxa n-nota li xehed fuqha meta xehed fit-2 ta' Lulju 2001.

F'dan il-kaz hemm dubbju serju dwar liema dokument qed jigi allegat li hu nieqes mill-process u li dwaru qed jigi allegat ksur ta' dritt fundamentali. Hu minnu li jkun aktar idoneju li l-Qorti tivverbalizza meta jigu esebiti dokumenti seduta stante pero f'dan il-kaz ma gie verbalizzat xejn oltre li x-xhud esebixxa n-notamenti, u illi l-istess xhud f'seduta sussegwenti jirreferi ghal nota wahda li xehed fuqha u esebixxa, liema nota tidher, in mankanza ta' prova aqwa, hi dik riportata a fol. 43 tal-process.

Del resto l-akkuzat kellu kull opportunita, in vista tal-eccezzjoni tieghu tal-preskrizzjoni, jaffaccja lix-xhud meta hu kellu f'idejh l-imsemmi notament li jissustanzja l-eccezzjoni tieghu pero jidher li ma ghazilx din it-triq. Kellu wkoll kull opportunita meta xehed Charles Cassar sabiex jeskludi bix-xiehda ta' Charles Cassar stess illi n-notament a fol. 43 tal-process ma kienx dak li irriferi ghalih ix-xhud bhala n-notament li xehed minnu.

Ma jistax ghalhekk il-konvenut [akkuzat] minghajr ma jissostanzja l-fatt car u univoku li qed jallega bhala l-bazi ghall-azzjoni isostni l-ezistenza tieghu meta tali ezistenza ma gietx pruvata, almenu bil-mod kif jixtieqha hu.

Din il-Qorti ma tistax tinvestiga ebda allegat ksur ibbazat biss fuq il-possibilta ta' ezistenza ta' dokument kontenenti dati pertinenti ghal eccezzjoni tal-akkuzat fil-proceduri kriminali meta mkien ma gie ppruvat li gie mqieghed fl-atti processwali tali dokument u ghal xi raguni intilef, specjalment meta dawn l-atti dejjem kienu maghluqa fis-sigrieta tal-awla u fejn allura l-possibilta ta' telf ta' dokumentazzjoni hi minimizzata.

Minghajr din il-prova ma jezisti ebda allegat ksur tad-drittijiet.

Decide

Ghalhekk din il-Qorti qed tiddisponi minn din ir-referenza billi tiddeciedi li ma giex ippruvat illi naqas xi notament tax-xhud Charles Cassar mill-atti kriminali hekk kif allegat mill-akkuzat u kwindi ma hemmx lok li din il-Qorti tinvestiga allegat ksur ta' drittijiet Kostituzzjonali tal-akkuzat Melvyn Mifsud. Din il-Qorti tordna li l-atti jergghu jigu ritornati lura lil Qorti tal-Magistrati bhala Qorti Kriminali biex il-proceduri jitkomplew in linea ma' dak hawn deciz u kopja ta' din is-sentenza tigi inserita fl-istess att.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------